

Et offer for en overtrædelse af EU-konkurrenceretten, der er begået af et moderselskab, kan kræve erstatning af dets datterselskab for den skade, der følger heraf

Med henblik herpå skal offeret bevise, at de to selskaber udgjorde en økonomisk enhed på overtrædelsestidspunktet

Mellem 1997 og 1999 købte selskabet Sumal SL to lastbiler hos Mercedes Benz Trucks España SL (herefter »MBTE«), der er et datterselskab i Daimler-koncernen, hvis moderselskab er Daimler AG.

Ved afgørelse af 19. juli 2016¹ fastslog Europa-Kommissionen, at Daimler AG havde tilsidesat de EU-retlige bestemmelser om forbud mod karteller², for så vidt som sidstnævnte mellem januar 1997 og januar 2011 havde indgået aftaler med 14 andre europæiske lastbilsproducenter om prissætning og stigning af bruttopriserne for lastbiler i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).

Som følge af denne afgørelse anlagde Sumal erstatningssøgsmål mod MBTE med påstand om betaling af en erstatning på 22 204,35 EUR for de skader, der fulgte af dette kartel. Juzgado de lo Mercantil nº 07 de Barcelona (handelsret nr. 07 i Barcelona, Spanien) frifandt imidlertid MBTE med den begrundelse, at dette selskab ikke var omfattet af Kommissionens afgørelse.

Sumal iværksatte appel af denne dom ved **Audiencia Provincial de Barcelona** (den regionale ret i Barcelona, Spanien). I denne sammenhæng **ønskede den forelæggende ret oplyst, om og i givet fald under hvilke betingelser et erstatningssøgsmål kan anlægges mod et datterselskab som følge af en kommissionsafgørelse, hvorved moderselskabets konkurrencebegrænsende praksis fastslås**. Denne ret besluttede således at udsætte sagen og forelægge Domstolen dette spørgsmål.

I dommen, der blev afsagt af Store Afdeling, **præciserer Domstolen de betingelser, hvorunder ofrene for en konkurrencebegrænsende praksis i et selskab, der er sanktioneret af Kommissionen, har ret til inden for rammerne af erstatningssøgsmål anlagt ved de nationale domstole at holde det sanktionerede selskabs datterselskaber, som ikke er omfattet af Kommissionens afgørelse, civilretligt ansvarlige**.

Domstolens bemærkninger

I henhold til fast retspraksis **har enhver ret til at kræve erstatning af »virksomheder«, der har deltaget i et kartel eller en praksis, der er forbudt i henhold til artikel 101 TEUF, for den lidte skade som følge af denne konkurrencebegrænsende praksis. Selv om sådanne erstatningssøgsmål anlægges ved de nationale domstole, er spørgsmålet om fastlæggelsen af den enhed, der er forpligtet til at yde erstatning for en skade, der er forvoldt, direkte reguleret af EU-retten**.

¹ Afgørelse C (2016) 4673 final om en procedure i henhold til artikel 101 [TEUF] og artikel 53 i EØS-aftalen (sag AT.39824 – Lastbiler), hvoraf et resumé er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* af 6.4.2017 (EUT 2017, C 108, s. 6).

² Artikel 101 TEUF og EØS-aftalens artikel 53.

Eftersom disse erstatningssøgsmål er en integrerende del af ordningen for gennemførelse af EU's konkurrenceregler på lige fod med de offentlige myndigheders gennemførelse heraf, **kan begrebet »virksomhed« som omhandlet i artikel 101 TEUF ikke have en forskellig rækkevidde i sammenhæng med Kommissionens påleggelse af bøder til »virksomheder« (*public enforcement*) og i sammenhæng med erstatningssøgsmål, som anlægges mod disse »virksomheder« ved de nationale domstole (*private enforcement*).**

Ifølge Domstolens praksis omfatter **begrebet »virksomhed« som omhandlet i artikel 101 TEUF** således enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde, og **betegner således en økonomisk enhed, også når denne økonomiske enhed juridisk set udgøres af flere fysiske eller juridiske personer.**

Når det er fastslået, at et selskab, der henhører under en sådan økonomisk enhed, har tilsidesat artikel 101, stk. 1, TEUF, således at den »virksomhed«, som det er en del af, har tilsidesat denne bestemmelse, **fører begrebet »virksomhed«, og herigennem begrebet »økonomisk enhed«, blot til et solidarisk ansvar mellem de enheder, der udgør den økonomiske enhed på det tidspunkt, hvor overtrædelsen begås.**

I denne henseende bemærker Domstolen desuden, at **det »virksomheds«-begreb, der er anvendt i artikel 101 TEUF, er et funktionelt begreb, således at den økonomiske enhed, som udgør virksomheden, skal identificeres på grundlag af formålet med den omhandlede aftale.**

Når det er blevet fastslået, at der foreligger en overtrædelse af artikel 101, stk. 1, TEUF begået af et moderselskab, kan offeret for denne overtrædelse således **søge at holde et datterselskab til dette moderselskab snarere end moderselskabet civilretligt ansvarlig på betingelse af, at offeret beviser, at nævnte datterselskab, henset til dels de økonomiske, organisatoriske og juridiske forbindelser, der knytter disse to juridiske enheder sammen, dels forekomsten af en konkret forbindelse mellem dette datterselskabs økonomiske aktivitet og genstanden for den overtrædelse, som moderselskabet er holdt ansvarlig for, udgjorde en økonomisk enhed sammen med moderselskabet.**

Det følger heraf, at **det under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede for at kunne anlægge et erstatningssøgsmål mod MBTE som datterselskab af Daimler AG principielt påhvilede Sumal at godtgøre, at den konkurrencebegrænsende aftale, der er indgået af Daimler AG, vedrører de samme produkter som dem, der markedsføres af MBTE. Herved påviste Sumal, at det netop er den økonomiske enhed, som MBTE sammen med sit moderselskab henhører under, der udgør den virksomhed, som har begået den overtrædelse, som Kommissionen har fastslået i henhold til artikel 101, stk. 1, TEUF.**

Inden for rammerne af et sådant erstatningssøgsmål anlagt mod datterselskabet til et moderselskab, hvis tilsidesættelse af artikel 101 TEUF er blevet konstateret, **skal datterselskabet for den kompetente nationale ret imidlertid råde over alle de midler, der er nødvendige for en hensigtsmæssig udøvelse af sin ret til forsvar, navnlig for at kunne bestride, at det tilhører samme virksomhed som moderselskabet.**

Når dette er sagt, gælder, at hvis et erstatningssøgsmål, som i det foreliggende tilfælde, støttes på Kommissionens konstatering af en overtrædelse af artikel 101, stk. 1, TEUF i en afgørelse rettet til det sagsøgte datterselskabs moderselskab, kan nævnte datterselskab **ikke for den nationale domstol anfægte, at den overtrædelse, som Kommissionen har fastslået, foreligger.** I overensstemmelse med artikel 16, stk. 1, i forordning nr. 1/2003³ kan de nationale domstole ikke træffe afgørelser, der er i strid med den afgørelse, som Kommissionen har truffet.

Derimod gælder, at når Kommissionen ikke har fastslået nogen ulovlig adfærd hos moderselskabet i en afgørelse truffet i henhold til artikel 101 TEUF, har datterselskabet naturligvis ret til at bestride

³ Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16.12.2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i [artikel 101 TEUF og 102 TEUF] (EFT 2003, L 1, s. 1).

ikke blot, at det tilhører den samme »virksomhed« som moderselskabet, men også, at den angivelige overtrædelse, som foreholdes moderselskabet, foreligger.

I denne henseende **præciserer Domstolen desuden, at den mulighed, som den nationale ret har for at fastslå, at datterselskabet eventuelt bærer ansvaret for de forvoldte skader, ikke er udelukket, alene fordi Kommissionen i givet fald ikke har vedtaget en afgørelse, eller fordi dette selskab i den afgørelse, hvori denne institution har fastslået overtrædelsen, ikke er pålagt en administrativ sanktion.**

Artikel 101, stk. 1, TEUF er derfor til hinder for en national lovgivning, hvorefter det kun er muligt at tilregne et selskab et andet selskabs adfærd, når det førstnævnte selskab kontrollerer det andet.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retsvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127